MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Hyvä, että suuremmalta piirakkasodalta vältyttiin ja pulikoita voidaan käyttää edelleen vain pohjien kaulimiseen. **KARJALA-LEHTI PÄÄKIRJOITUKSESSAAN**

Itsenäisyys on jokaisen vastuulla

Huomenna vietetään Suomen itsenäisyyspäivää. Itsenäisyyspäivää on vuosien saatossa vietetty erilaisissa olosuhteissa ja tunnelmissa. 75 vuotta sitten itsenäisyyttä ei ehditty juhlia, vaan sitä puolustettiin tosissaan. Talvisodan ja jatkosodan raskaiden uhrauksien ansiosta itsenäisyyttä on voitu myöhemmin juhlistaa monin eri tavoin.

Itsenäisyyttä juhlitaan Suomessa perinteisesti. Vaikka presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotto kerää suurimman julkisuuden, niin juhlia ja juhlallisuuksia järjestetään eri puolilla maata. Kaikilla sankarihautausmailla palavat kynttilät sodissa kaatuneiden muistoksi.

On hyvä, että itsenäisyyttä juhlitaan ja samalla muistetaan heitä, jotka ovat tehneet kovan työn itsenäisyyden hankkimiseksi ja puolustamiseksi. Sukupolvien aikana tehdystä työstä pitää muistaa kiittää.

Suomi täyttää huomenna 97 vuotta.

Valtiollinen itsenäisyys on jo sinänsä itseisarvo, eikä sen merkitys ole maailman myllerryksessä muuttunut.

Pienen kansan voima on sivistyksessä ja yhtenäisyydessä. Suomi on pärjännyt hyvin koulutuksen kansainvälisissä vertailuissa.

Koulutuksen taso näkyy muun muassa siinä, että Suomi on tälläkin hetkellä yksi maailman vauraimmista ja kilpailukykyisimmistä maista. Suomi on myös yksi parhaimmista maista asua.

Huolimatta siitä, että Suomi on lähes kaikilla mittareilla menestynyt hyvin, eivät kaikki ole päässeet siitä nauttimaan. Yksi sivistyksen mittareista onkin, kuinka huolehdimme heikoimmassa asemassa olevista kansalaisista. Tässä suhteessa on vielä paljon parantamisen varaa.

Aikaisempi menestys ei tarkoita sitä, että menestystä tulee myös jatkossa. Menestyksen eteen pitää tehdä jatkuvasti töitä kaikilla rintamilla.

Kuluvan vuoden tapahtumat ovat osoittaneet, että tilanteet voivat muuttua nopeasti. Ukrainan kriisin vaikutukset heijastuvat Suomeenkin monella eri tavalla.

Uskottavasta kansallisesta puolustuksesta on pidettävä huolta. Samoin on huolehdittava siitä, että taloudellinen pohja säilyy ja vahvistuu. Taloudellisen itsemääräämisoikeuden säilyttäminen on oleellinen osa itsenäisyyttä.

Yksi itsenäisen maan tunnusmerkeistä on myös mahdollisimman omavarainen elintarviketuotanto. Nykyisenä yltäkylläisyyden aikana saattaa unohtua, että Suomellakin on kokemusta siitä, millaisia on olla tuontiruuan varassa.

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö lainasi maanpuolustuskurssin avauspuheessaan kuukausi sitten vanhaa venäläistä sananlaskua: Kasakka ottaa sen, mikä on huonosti kiinni.

Presidentin mielestä tätä kokemukseen perustuvaa huushollinpito-oppia pitää kuunnella. Omista asioistaan pitää huolehtia, pitää kiinni. Ellei näin tehdä, alkaa tapahtua. Presidentin mukaan tämä oppi koskee kaikkea, turvallisuudesta talouteen.

Omista asioista huolehtiminen mahdollisimman hyvin koskee meitä kaikkia yhdessä ja erikseen. Tämä ei tarkoita itsekkyyttä, vaan kykyä ottaa vastuuta. Kun omat asiat ovat kunnossa, voi silloin myös auttaa muita.

Itsenäisyys ei merkitse pelkästään vapautta, vaan siihen liittyy myös velvollisuuksia ja vastuuta. Jokaisen on hyvä pohtia, mitä itse voi tehdä sen eteen, että tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus asua itsenäisessä ja hyvinvoivassa Suomessa.

Talonpoikaisen perinteen mukaan tila pitää jättää seuraavalle sukupolvelle paremmassa kunnossa kuin millaisena itse sen sai. Tätä oppia voi hyvin soveltaa myös laajemmin.

Hyvää itsenäisyyspäivää.

Itsenäisyyteen liittyy myös velvollisuuksia ja vastuuta.

Susi kuumentaa taas

Kasvanut susikanta kuumentaa jälleen tunteita – tällä kertaa erityisesti Itä-Suomessa. Kainuussa, Ylä-Savossa ja Pohjois-Karjalassa vaaditaan nopeasti toimia, joilla pedot kyettäisiin pitämään poissa ihmisten reviiriltä (MT 3.12.).

Esimerkiksi Sonkajärvellä sudet ovat tappaneet kahden viikon aikana jo neljä koiraa. Saalista etsivät laumat eivät näytä juuri karttavan ihmistä, sillä koiria on viety kesken metsästyksen jahtiseurueen keskeltä.

MT:n haastattelemat paikalliset asukkaat ja petoasiantuntijat ovat samaa mieltä susikannan kasvusta. Isojen pentueiden seurauksena uusia laumoja on muodostunut nopeasti.

Huolta susialueiden asukkaissa ei herätä niinkään petojen määrä, vaan niiden muuttunut käytös. Kun susi ei pelkää ihmistä, alkaa ihminen perustellusti pelkäämään sutta.

Kotieläinvahinkojen lisäksi sudet ja niiden pelko vaikuttavat ihmisten normaaliin elämään. Lapsia ei uskalleta päästää liikkumaan ulkona yksin, ja susipelon vuoksi järjestetyt koulukyydit ovat petotihentymissä jo arkipäivää.

Tahallaan tai tahtomattaan susipelon siemenen pukee MT:ssä sanoiksi Suomen riistakeskuksen päällikkö Sauli Härkönen: ”Eihän kukaan voi sanoa, ettei vaaraa ole, mutta yleensä se on kuitenkin pieni.”

Vaaran vähyys ei riitä pienten lasten vanhemmille. Pienikin riski peruuttamattomasta vahingosta halutaan poistaa. Jo kotieläintenkin menettäminen pedoille lietsoo vihan tunteita.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselta pitäisi lähipäivinä valmistua uusi arvio susien määrästä. Se toimii osaltaan pohjana parhaillaan päivitettävälle susikannan hoitosuunnitelmalle.

Päättäjien pitää huolehtia, että petojen aiheuttamiin ongelmiin löytyy toimivat ratkaisut. Jos petoalueilla asuvat ihmiset kokevat, että yhteiskunta on heidät unohtanut, seuraukset voivat olla ikäviä sekä pedoille että ihmisille.

VIERASYLIÖ

Ympäristökriisi on turvallisuusuhka

Mielipidemittausten mukaan keskustan on syytä valmistautua hallitusvastuun kantamiseen eduskuntavaalien jälkeen. Nyt onkin hyvä hetki päivittää, mistä kaikesta Suomen suurin puolue on vastuussa.

Samat kysymykset koskevat myös MTK:ta maataloustuottajien edunvalvojana ja kansalaisten elintarvikehuollon turvaajana.

Vuonna 2012 Nature-lehdessä julkaistiin Stanfordin yliopiston tutkijoiden johtaman tutkimusryhmän raportti biodiversiteetin romahtamisen, ilmastonmuutoksen ja muiden ympäristöuhkien aiheuttamasta kokonaishaasteesta elämää kannatteleville rakenteille.

Raportissa todetaan, että mikäli biodiversiteetin kapenemista ei välittömästi saada pysähtymään, ihmiskuntaa uhkaa 30–40 vuoden sisällä luonnon kantokyvyn globaali romahdus, joka johtaa todennäköisesti yhteiskuntien laajamittaiseen alasajoon.

Äärimmäisestä kuivuudesta ja muista ilmastonmuutokseen liittyvistä ympäristöongelmista kärsivän Kalifornian kuvernööri Jerry Brown luki raportin ja tilasi tutkimusryhmältä laajemman arvion globaalin kehityksen suunnasta poliittisten päättäjien käyttöön.

Tutkimushanke onkin kasvanut yli 1 300 luonnontieteilijän allekirjoittamaksi globaaliksi konsensukseksi pikaisten torjuntatoimien välttämättömyydestä.

Käytännön toimet uhkien torjumiseksi ovat jääneet heiveröisiksi.

Kaksi kilpailevaa konsensusta

Suomessa raportti oli esillä pikku-uutisena lehtien ympäristösivuilla eikä se ole juuri vaikuttanut kansalaisiin tai päätöksentekijöihin. Tutkimusryhmän suomalaisjäsen toi tavatessamme esille pettymyksensä yhteiskunnan kykyyn käsitellä sen tulevaisuuteen keskeisimmin vaikuttavia tieteellisiä näkemyksiä.

On selvää että ympäristön- ja ilmastonmuutos sekä biodiversiteetin romahtaminen uhkaavat myös suomalaista yhteiskuntaa ja elintarviketuotantoamme.

Suomessa ja laajemminkin on vastakkain kaksi kilpailevaa konsensusta. Luonnontieteilijöiden konsensus kehityksen uhkaavuudesta kohtaa taloudellisen ja poliittisen hegemonian konsensuksen, jossa ympäristönäkökohdat ovat alisteisia taloudelle isoja kehityslinjoja laadittaessa.

Tieteen näkökulmien ohittaminen luo vaikutelman päättäjien epärationaalisuudesta ja sokeasta ideologisuudesta. Samalla yleistyy tunne siitä, että päätöksentekijämme eivät ole kykeneviä tai halukkaita huolehtimaan kansalaisten turvallisuudesta. Tämä uhkaa poliittisen järjestelmän legitimiteettiä.

Tärkein globaali asia

Osallistuin itse viime talvena Sitran järjestämään Uusi turvallisuus -foorumiin kulttuurikentän edustajana.

Huomasin pian että kulttuurin lisäksi jouduin tukemaan foorumilla niitä muutamia osallistujia, joilla oli alkeellistakaan ymmärrystä ympäristö- ja resurssikysymysten luomasta kokonaishaasteesta. Työni ekologisiin kysymyksiin perehtyneen tutkijoista ja taiteilijoista koostuvan Mustarinda-seuran puheenjohtajana antoi tähän valmiuksia.

Sitra toi ympäristöteemoja esiin, samoin lukuisat kansainväliset turvallisuusammattilaiset. Itä-Euroopan sotilasasioiden erityistuntija Tomas Ries nimesi ympäristöuhan tärkeimmäksi globaaliksi turvallisuuspoliittiseksi kysymykseksi. Näkemystä vahvistivat lukuisat eri maiden armeijoiden ja tiedustelupalveluiden raportit.

Vahvasta näytöstä huolimatta ympäristökriisi jäi vain yhdeksi foorumin kysymykseksi kymmenien muiden joukkoon. Tämä korosti vaikutelmaa siitä, että ympäristökysymyksiin liittyy Suomessa kategorista väheksyntää silloinkin kun ne uhkaavat valtiollista turvallisuuttamme.

Neuvotteluista tarvitaan tuloksia

Ympäristökriisi on ollut vahvasti edustettuna kaikkien suomalaisten eduskuntapuolueiden puolueohjelmissa 70- ja 80-luvuilla. Erityisesti Rooman klubin Kasvun rajat -raportin herätti huolta globaalien ja paikallisten ympäristöongelmien aiheuttamista riskeistä ja resurssien riittävyydestä.

Monet johtavat keskustapoliitikot ja keskustaa lähellä olevat järjestöt ottivat kantaa holtittomasti lisääntyvää kulutusta ja yhteiskunnan kriisialttiutta lisäävää talouskasvun tavoittelua vastaan.

Ympäristökysymykset ovat edelleen näkyvissä mutta heikentyneellä painoarvolla keskustan puolueohjelmassa ja MTK:n tavoitteissa. Käytännön toimet uhkien torjumiseksi ovat jääneet heiveröisiksi.

Kansalaisten ja tiedeyhteisön huoli kuitenkin kasvaa. Kasvun rajat -raportti on lukuisissa tutkimuksessa todettu paikkansa pitäväksi. Tuloksettomiin päästövähennysneuvotteluihin ei enää ole aikaa. Kansalaisten turvallisuudesta huolehtiminen ja ympäristökriisin torjuminen onkin viimeistään nyt nostettava poliittisen päätöksenteon ja etujärjestöjen toiminnan ytimeen.

Päättäjien koottuihin selityksiin kuuluu että Suomi tai EU ei yksin voi leikata päästöjään samalla kun muut jatkavat taloutensa kasvattamista seurauksista välittämättä. Maailman kehittyneimpiin ja koulutetuimpiin kuuluvan kansakunnan ei kuitenkaan pitäisi laittaa haasteen edessä päätään pensaaseen vaan tuottaa siihen aktiivisesti ratkaisuja.

Kehityksen suunta voidaan muuttaa

Suomen talous ei ole kasvanut vuoden 2008 jälkeen. Talouskasvu on kaikkialla maailmassa tiukasti kytköksissä energiankulutuksen kasvuun ja luonnonvarojen epäkestävään käyttöön. Ottaen huomioon globaaliin kehitykseen liittyvät riskitekijät, on täysin mahdollista että talouskasvua ei tulevina vuosina yrityksistä huolimatta saavuteta kuin väliaikaisesti.

Vallitsevassa tilanteessa hallitusvastuun kantamiseen valmistautuvan puolueen ja keskeisten etujärjestöjen tulee ottaa vakavasti sekin vaihtoehto että talous ei kasva, tai sen kasvattamien on mahdollista vain katastrofaalisia haittoja tuottavin menetelmin.

Eri vaihtoehtojen tarkastelu on järkevää ennakointia, vaikka esitetyt skenaariot koettaisiin epätodennäköisiksi.

Kansakuntamme menestyksen salaisuus on ollut tosiasioiden tunnustamisessa ja taidossa luoda vallitsevien reunaehtojen puitteissa mahdollisimman hyvä yhteiskunta kaikille.

Keskustan ja suomalaisen maaseudun on aika palata älyllisille juurilleen. Maalaisjärjen, tutkitun tiedon ja kohtuullisen elämänihanteen yhdistelmä on keskustalaisuuden ydintä. Kehityksen suunta voidaan muuttaa juuri näitä arvoja totuudellisesti noudattamalla.

ANTTI MAJAVA
Kirjoittaja on hyrynsalmelainen Mustarinda-seuran puheenjohtaja.

PÄIVÄN KUVA

SUVI NIEMI

Sinnikkäät sinisorsat

Oulujoessa uiskentelevat sinisorsat joutuivat keskiviikkoamuna väistelemään virran mukana kulkevia jäälauttoja. Suomessa elää 150 000–250 000 sinisorsaparia. Valtaosa niistä talvehtii Etelä-Skandinaviassa tai Länsi-Euroopassa. Tämä parvi Oulun Tuiran rannassa on tainnut tottua ruokintaan ja jäädä talveksi tutuille sijoilleen.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: HANNA LENSU

Terveisiä itsenäisyyden tekijältä

Viime viikolla minulla oli ilo ja kunnia tavata henkilö, joka on seurannut maailmanmenoa lähes yhtä kauan kuin itsenäinen Suomi on ollut olemassa. ”Tytöt” eli allekirjoittanut toimittaja ja valokuvaaja lähtivät tapaamisesta hyvin vaikuttuneina.

Emme panneet tytöttelyä pahaksemme. Yli 90-vuotiaan herrasmiehen näkökulmasta lähes me kaikki muut olemme tyttöjä tai poikia. Myöhemmin syntyneitä yhtä kaikki.

Kovin on muuttunut Suomi pian satavuotisen taipaleensa varrella. Sisällissodan jälkimainingeissa 1920-luvulla lapset kuulemma nimittelivät toisiaan pikaistuksissaan punikeiksi tai lahtareiksi. Kai ne olivat pahimpia solvauksia, mitä tuon ajan keskenkasvuiset, tai muutkaan, tunsivat.

Työnteko oli ennen sotia syntyneiden lasten elämässä tärkeimmällä sijalla. Pojat kulkivat metsätöissä heti, kun pystyivät jotakin hyödyllistä savotalla tekemään. Tytöt hoitivat kotia, eläimiä ja pienempiä sisaruksiaan. Aikuisilla oli kädet täynnä työtä, eikä laiskottelevaa jälkikasvua olisi hyvällä katsottu.

Sodasta hengissä selvinneille oli järkytys, kuinka Neuvostoliitolle myötämieliseksi pakotettu isänmaa kohteli entisiä sotilaita.

hanna.lensu@maaseuduntulevaisuus.fi

Oli toki sellaisia etuoikeutettuja lapsia, jotka kävivät päätoimisesti koulua kuten kaikki suomalaislapset nykyään. Esimerkiksi sittemmin jalkaväenkenraaliksi edenneen Adolf Ehnroothin elämäkerran lapsuusvuodet kuulostavat nykymittapuulla joltisenkin normaalilta koululaisen elämältä. Tuolloin koulutus oli luksusta, jota oli tarjolla vain harvoille.

Sotavuosista ja sodan jälkeisestä ajasta aikalaistodistajamme muistutti, että Suomi oli todella köyhä maa.

Miehet olivat vuosia rintamalla. Lomilla käydessään he näkivät hunningolle joutuneita tiluksia. Naiset, lapset ja vanhukset eivät sentään pystyneet korvaamaan parhaassa iässä olevien miesten työpanosta.

Jos perheen pää ei palannut rintamalta enää kotiin, tilanne oli katastrofaalinen.

Ruokaa oli vähän. Siitä, mitä oli, piti olla iloinen. Kenenkään ei tarvinnut murehtia ylipainosta tai dieeteistä.

Sodan jälkeen totuteltiin uudenlaiseen maailmanjärjestykseen. Sodasta hengissä selvinneille oli järkytys, kuinka Neuvostoliitolle myötämieliseksi pakotettu isänmaa kohteli entisiä sotilaita. Valvontakomissio jäljitti virolaisia ja inkeriläisiä aseveljiä keinoja kaihtamatta.

Onneksi oli naapurissa Ruotsi, jonne Neuvostoliiton lonkerot eivät ulottuneet. Sinne koetettiin ystäviä auttaa, vaikka virallinen Suomi ei voinut moisia petoksia hyväksyä.

Suomalaisetkin sotilaat saivat tuta mielipideilmaston muutoksen. Tuli pitkä aika, jolloin sotilastaustasta ei ollut soveliasta puhua. Ilmiö tuntuu näin jälkikäteen todella oudolta.

Lopuksi keskustelumme kääntyi siihen, miten Suomella menee nyt. Tuli vaikeita kysymyksiä. Kuten: miten on mahdollista, että köyhä Suomi rakensi hätäaputöinä Torniosta Turkuun johtavan valtatie kahdeksan, mutta nyt tietä ei ole enää varaa pitää kunnossa.

Suurten vaikeuksien vuosina ihmiset kuulemma tarttuivat siihen oljenkorteen, että työnteko pelastaa meidät. Niinhän se teki. Suomelle kävi paljon paremmin kuin kukaan olisi osannut odottaa. Tyttö kiittää.

LEHTIKATSAUS

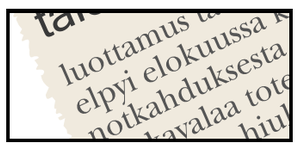

Ylen kelvoton kuntavertailu

Lapin Kansaa harmittaa Ylen tekemä vertailu kuntien verotulojen tasauksesta. *”Jos lukija ei pidä sanomalehden linjasta, hän voi perua lehden tilauksen. Jos kuuntelija pitää radio-ohjelmaa kehnosti tehtynä, hän joutuu silti maksamaan radion työntekijöille palkan.*

Tämä saattoi tulla mieleen, kun radio kertoi keskiviikkona ranualaisten elävän espoolaisten siivellä. Uutisen pohjaksi oli otettu kuntien keräämät verotulot ja niihin lisättävät valtionavut.

Kysymys on tietysti siitä, mitä seikkoja ottaa mukaan vertailuun. Niinkin voi ajatella, että kunnat ainoastaan toimeenpanevat valtion niille antamia tehtäviä. Entä mikä merkitys pohjoisen luonnonvaroilla on ollut hyvinvointivaltion rakentamisessa?

Ranualaiset pärjäisivät varmaankin loistavasti, jos kaikkien suomalaisten kustantama byrokraattiarmeija sijoitettaisiinkin pääkaupunkiseudun sijasta Ranualle. Joka tapauksessa näyttää siltä, että hyvinvointivaltio ja tasa-arvo ovat muutamien mielestä liian kalliita maksaa.”

Kuluttakaa kun vielä voitte

Etelä-Suomen Sanomat yllyttää kansaa laittamaan veronpalautukset kiertoon. *”Perinteiseen tapaan joulukuun alussa maksetut veronpalautukset tulivat tänä vuonna erityisen sopivaan saumaan paitsi kuluttajille, ennen kaikkea vaikeuksissa rimpuilevalle kaupan alalle.*

Vaikka veronpalautusten merkitystä usein hieman liioitellaan, selvää on, että niillä on oma positiivinen vaikutuksensa kauppojen joulumyyntiin.

Etenkin tänä jouluna kauppiailla ovat kädet ja varpaat ristissä sen puolesta, että mahdollisimman monet suomalaiset ohjaisivat saamansa veronpalautukset suoraan kulutukseen.”

”Toki kaikilta sitä ei voi edellyttää, mutta vähintään niiltä, joiden työpaikka ei ole ainakaan välittömästi uhattuna näinä epävarmoina aikoina.”

Hajotusvaalitkin demokratiaa

Kainuun Sanomat pohtii Ruotsin innoittamana Suomen haastavaa vaalitulosta 2011. *”On vaikea sanoa, kävikö Suomessa keväällä 2011 monenkaan mielessä uusien vaalien mahdollisuus. Mutta jos kävi, mieleen tuli varmasti myös näkymä siitä, että nopeasti järjestettävissä vaaleissa perinteisten puolueiden tappiot vain jatkuisivat ja perussuomalaisten jytky paisuisi entisestään. Kesällä 2011 perussuomalaiset olikin Suomessa jonkin aikaan gallupykkösenä.*

Kataisen jättäessä kesän alussa pääministerin tehtävät oppositio vaati uusia vaaleja. Myös Kainuun Sanomien mielestä talouden jättiongelmien takia vaalit olisivat olleet silloin paikallaan.

Kokoomus ja tuleva pääministeri Alexander Stubb tyrmäsivät ajatuksenkin ja niinpä sekstetistä jo kvartetiksi kutistunut orkesteri soittaa nyt epävireessä vappuun saakka.”